ПРОЛЕТАРЫ ЎСІХ КРАЁЎ, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ГАЗЭТА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА

ОРГАН ЦЭНТРАЛЬНАГА І МЕНСКАГА КОМІТЭТАЎ ЛЕНІНСКАГА КОМУНІСТЫЧНАГА САЮЗУ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

№ 79 (461) Субота 16 ліпеня 1927 г. | Выходзіць тры разы на тыдню у аўторак, чацьвер і суботу | Год выд. VII. | Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз. дню. Сакратар ад 10—12 і ад 2—3 гадз. Тэл. №903. | Адрас рэдакцыі газэты „Чырвоная Зьмена“: Менск, Комсам. 25.

У барацьбе за мір умацоўвай абарону Савецкага Саюзу

Найшырэйшае разгортваньне работы па ваеннай прапагандзе і ваеннай падрыхтоўцы моладзі—важнейшая задача комсамолу ў сучасны момант.

Прывітаньне ЦК ЛКСМБ ад лінкору „Парыская Комуна“

У першы дзень „Тыдню Абароны“, падагульняючы свае дасягненьні і адзначаючы недахопы, чырвонафлётцы лінкору „Парыская Комуна“ шлюць свайму шэфу—Беларускаму Комсамолу шчырае прывітаньне. Ні грозныя хмары вайны, якія навісьлі над СССР, ніякая провокацыя ворагаў унутры і за межамі краіны, ляскаваньне аружжам капіталістых усіх краін--не палохаюць нас.

Мы вайны ня хочам-- але адбівацца заўсёды гатовы. Наш карабель баяздольны ў любую хвіліну. Наша сіла--ў цесным ядналньні з рабочымі і сялянамі пролетарскай краіны.

Няхай-жа „Тыдзень Абароны“ ўдзесяцерыць вашу ўвагу і да асабістай ваенізацыі і да большай спайкі з намі, клапатлівасьці аб Чырвоным флёце.

Няхай жыве Комсамол Беларусі!

Няхай жыве РСЧА і яе чырвоны марскі флёт!

КАМІСІЯ.

Задачу выканаем

Заўтра—апошні дзень „Тыдню Абароны“.

Але гэта не азначае, што мы пакідаем вайсковую справу, што вастрата пытаньня аб узмацненьні абаропаздольнасьці нашай краіны ўжо вырашана, зьнята з абвесткі дню і што мы ўжо можам «адпачываць».

Наадварот, гэтая работа павінна не паслабнуць, а яшчэ больш узмацніцца.

«Тыдзень Абароны», які значна штурхнуў нас да **організацыі каманд ТСААвіяхіму, стралковых і ваенна-санітарных гурткоў, да організацыі ваенных гульняў, манэўраў і г. д.**—патрабуе, каб уся гэта работа разгортвалася і далей, каб яна была ўведзена ў пляны нашых ячэек і камітэтаў, каб яна праводзілася сыстэматычна, з дня ў дзень.

Тыя-ж ячэйкі (а яны ёсьць), якія «Тыдзень Абароны» праспалі, павінны ўзяцца за вайсковую работу хоць-бы цяпер, скарыстоўваючы вопыт другіх організацый, які асьвятляўся на старонках нашай газэты.

Трэба памятаць дырэктыву апошняга пленуму ЦК УсеЛКСМ аб **увядзеньні ваеннага абучэньня для ўсіх комсамольцаў**, якія не прайшлі дапрызыўнай падрыхтоўкі і тэр. збораў.

Мы лічым патрэбным і яшчэ раз зьвярнуць увагу комсамольскіх організацый на **неабходнасьць падрыхтоўкі да абароны краіны і дзяўчат.**

Гэта задача ня можа быць абмежавана організацыяй толькі ваенна-санітарных гурткоў. Дзяўчаты-комсамолкі маюць і павінны вывучаць і іншыя галіны вайсковай справы. Тут трэба даць ім дабраахвотны выбар.

Склад комсамолу **малады.** Значная частка комсамольцаў ня ведае грамадзянскай вайны. Пагэтаму, баявое рэволюцыйнае выхаваньне гэтых слаёў на слаўных традыцыях нашай партыі, комсамолу, на гэроічнай гісторыі Чырвонай арміі—задача асаблівай важнасьці. Толькі такім шляхам можна **падрыхтаваць іх да будучых пераможных боек.**

Ні у якім разе ня трэба забываць і таго, што небясьпека вайны патрабуе ад нас упартай работы на гаспадарчым і культурным франтах. Рацыяналізацыя вытворчасьці, зьніжэньне цэн, барацьба з бюрократызмам, культурная работа—усе гэтыя задачы як і раней застаюцца ў цэнтры ўвагі комсамолу.

Узмацненьне тэмпу работы, павялічэньне энэргіі, актыўнасьці і ініцыятывы па ўсім гэтым галінам—вось чаго патрабуе ад нас абарона краіны.

Барацьба капіталістычнага сьвету супроць нас вядзецца ня толькі **за рубяжом.** Яна вядзецца **і ўнутры краіны.** Варожыя нам сілы: нэпманы, кулакі, духоўніцтва, бязумоўна, імкнуцца падарваць нас з нутры.

Галоўная небясьпека,—гэта — **пралазваньне ў шэрагі Ленінскага комсамолу актыпролетарскай ідэалёгіі.**

Вось чаму **барацьба за пролетарскую ідэалёгію, за рэволюцыйную дысцыпліну, супроць вывіхаў і хістаньняў, супроць дробна-буржуазнай ідэалёгіі ёсьць — цэнтральная задача комсамолу. Трэба павысіць адказнасьць, трэба паскорыць тэмп работы**, трэба з усёй сілай ударыць па праступнаму благадушшу, трэба **дабіцца ад кожнага комсамольца поўнага і чоткага асазнаньня ўсёй сур'ёзнасьці той небясьпекі, якая павісла над краінай.**

Вось задачы, якія кожны комсамолец, кожная ячэйка і камітэт павінны заўсёды памятаць і праводзіць у жыцьцё.

У гасьцях у чырвонаармейцаў

(Барысаўскі РК ЛКСМБ)

Апошні пленум нашага РК адбыўся ў чырвонаармейскіх лягерах.

З нейкім асаблівым жаданьнем ішлося на гэты пленум.

Яшчэ далёка ад лягераў нас спаткалі чырвонаармейцы-комсамольцы, з якімі разам, гутарачы, пайшлі ў лягеры.

Праходзім міма цІраў. Глядзім, а нашы барысаўцы ўжо паляць з вінтоўкі, а некаторыя з нагана. Але чамусьці шмат хто з іх пускае пулю «за малаком».

У прыгожай ленінскай палатцы адчыняецца пленум. Тут і чырвонаармейцы-комсамольцы і раённы актыў. Гаварылі аб правядзеньні тыдню абароны. **Ва ўсіх прамовах чулася адно, што: «гэты тыдзень правядзем як належыць».**

Пасьля абеду для гасьцей была пастаноўка драмгуртку.

Час у лягерах правялі мы добра, проста нехацелася і назад ісьці.

Мікола Г.

Ані з месца!

(Ячэйкі ЛКСМБ Менскага вузла Заходняй чыгункі)

Па ўсіх ячэйках своечасова былі разасланы дырэктывы і паказаньні аб правядзеньні тыдню абароны. Здавалася, што трэба толькі ўзяцца за справу, праявіць ініцыятыву, і было-б усё ў парадку.

Але-ж ня гледзячы на тое, што ў нас у вузьле маюцца 4 комсамольскія ячэйкі, у якіх налічваецца каля 300 комсамольцаў, ніякай працы ў гэтых адносінах **не праводзіцца.**

Пры клюбе Леніна організаваны стралковы гурток, але **моладзі з 480 чалавек, удзельнічае ўсяго 12. Партколектывам вузла быў наладжаны суботнік для пабудовы стралковага ціру. На працу запрошаны былі і комсамольцы, але з іх ніхто ня прышоў. У правядз н лётарэі, пабудове і абсталяваньні** ваеннага кутка пры клюбе комсамольцы **ня прымаюць ніякага ўдзелу.**

Так надалей быць ня можна. За вайсковую працу трэба ўзяцца па прыкладу партыйцаў.

М. Крук.

Ваенізуемся

(Яч. Музтэхнікуму, Менск)

З пачаткам заняткаў у Тэхнікуме, ячэйка памысьліла над тым, каб заняцца вайсковай справай.

Моладзі ў нас шмат (каля 200 ч.), але мала хто ведаў аб ваенізацыі і яе сутнасьці.

Ячэйка запрасіла прадстаўніка ТСА Авіяхіму, які зрабіў цікавы даклад на тэму аб будучай вайне.

Пасьля сходу прыступілі да організацыі гуртка вайсковых ведаў, у які ўвайшла ўся ячэйка і шмат беспартыйнай моладзі.

Правялі некалькі заняткаў гуртка, на якіх вывучалі вінтоўку, строй, знаёміліся з жыцьцём Чырвонай арміі, праз выпісываемыя для чырвонага кутку газэты.

Фірсаў.

На начных занятках

(Х полк)

Ужо добра зьвечарэла, калі дзяжурны перадаў па ротах: «выходзь, стройся пры поўным баявым»... Пастроіліся. Пайшлі.

Сёньня нашаму ўзводу загадана правесьці разьведку праціўніка з боем. Камандзіры аддзяленьняў растлумачылі задачу кожнаму чырвонаармейцу: «самае галоўнае ўначы—цішыня. Уначы вораг ня бачыць».

Я з камандзірам батальёну зайшлі ўперад, каб пабачыць, як будуць выконваць гэтую задачу чырвонаармейцы. Ляжым за кустом і чакаем.

— «Дрэнна, няма разьведкі, зноў зайшлі ў бок»—кажа камандзір. Не прайшло і 5 хвілін, як на нас найшло ядро разьведкі: «Дзе вашы разьведчыкі» —запытаў камандзір.

— „Ды яны ўжо прайшлі“—далажыў узводны. Гэта значыць, што разьведчыкі так ціха прайшлі ля нас, што мы і ня прыкмецілі.

Зноў мы заселі на свае месцы. Раптам, каля куста прамільгнуў нейкі цень і зараз-жа зьнік.

Уперадзе стрэлілі,—значыць разьведка падыйшла к праціўніку. Праз 2—3 хвіліны стрэлілі ў другім баку. Гэта разьведка хоча, каб па ёй пачалі біць кулямёты праціўніка.

Ён ня ведае, ці шмат ёсьць тут ворагаў, нявытрымлівае і пачынае стракатаць.

А разьведка так-жа ціха, як і падыйшла, пачала адыходзіць. Яе задача выканана. Яна ведае, дзе знаходзяцца кулямёты ворага.

Заняткі скончаны. Камандзір батальёну падае сыгнал.

Тут, як з пад зямлі, пачалі высоўвацца кропкі. З-за кожнага кусьціка, з-за кожнага пянька падымаецца баец. Іх раней ня было відаць.

Прышлі з заняткаў на сьвітаньні.

С. К.

„Паапякаеце пальцы аб Чырвоную армію“.

Папярэджаньне нямецкага ваеннага спэцыялістага міжнароднаму імпэрыялізму

У сувязі з міжнароднымі абставінамі і асабліва з англа-савецкім конфліктам, нямецкі друк прысьвячае вялізарныя артыкулы Чырвонай арміі.

Адна з газэт друкуе артыкул генэрала Шэнайха, які наведаў нядаўна СССР. У артыкуле між іншым гаворыцца:

«Чырвоная армія дае чырвонаармейцам ня толькі ваенныя веды, але і агульна-адукацыйныя. Колькасьць няпісьменных у апошнія 4 гады значна зьменшылася, і вялізарная заслуга ў гэтым належыць Чырвонай арміі.

Само сабою разумеецца, што марксісцкі сьветапогляд ляжыць у аснове ўсіх навук, якія выкладаюцца ў Чырвонай арміі. Чырвонаармеец пэратвараецца не ў машыну, якая сьлепа павінуецца, а ў чалавека з комуністычным сьветапоглядам.

Чырвоная армія духоўна зьвязана з процэсам гаспадарчага будаўніцтва краіны ў куды большай ступені, чым арміі капіталістычных краін.

На мой погляд, зусім выключана, каб савецкі ўрад як небудзь пачаў наступальную вайну. Але разам з тым я глыбока пераконан, што пры нападзеньні на СССР, Чырвоная армія будзе змагацца гэроічна.

Унутраная каштоўнасьць Чырвонай арміі выходзіць, перш за ўсё, зусім новай сыстэмы ўзаемаадносін паміж падначаленымі і начальнікамі.

У службовы час дысцыпліна такая-ж як і ў нас. Ва ўне службовы час паміж начальнікамі і падначаленымі практычна ня існуе ніякай розьніцы.

Маладыя людзі ў сучасны момант ахвотна ідуць у армію. Гэта тлумачыцца тым, што ў Чырвонай арміі яны атрымаюць магчымасьць пайсьці ўперад у культурных адносінах.

Да ўсіх тых, хто пад уплывам ангельскага імпэрыялізму носіцца з плянамі абкружэньня СССР, я хацеў-бы зьвярнуцца са словамі: «Паапякаеце сабе пальцы аб Чырвоную армію»!

ПА ЗАРУБЕЖЖУ

Англа-савецкія дачыненьні

Міністр унутраных спраў Англіі заявіў: «У нашы намеры не ўваходзіць руйнаваць гандаль між Англіяй і Расіяй. Калі Расія хоча весьці гандаль з намі, яна можа прадаўжаць яго. Я дзейнічаў і дзейнічаю з вялікаю асьцярожнасьцю ў пытаньні аб тым, якія расійскія падданыя падлягаюць недавер'ю Англіі і якім можна дазволіць заставацца ў краі. У расійскім пасольстве было 31 чал., яны ўсе выехалі. Выехалі таксама бадай што ўсе супрацоўнікі гандлёвай дэлегацыі».

Чан-Кай-Шы ідзе на Ўхан.

Кітайскія газэты паведамляюць зьмест тэлеграмы Чан-Кай-Шы Фынь-Юй-Сяну. У гэтай тэлеграме Чан-Кай-Шы дзякуе Фынь-Юй-Сяну за дапамогу і падкрэсьлівае «неабходнасьць супрацоўніцтва ў мэтах выгнаньня комуністых і захаваньня трох прынцыпаў Сун-Ят-Сэна».

«Дзякуючы гэтым ідэям,—гаворыцца ў тэлеграме,—я паслаў мае войскі на захад уверх па рацэ (гэта значыць на Ўхан).

Заява Чэрчыля.

Міністр фінансаў Чэрчыль, выступаючы на штогоднім банкеце банкіраў і купцоў у Лёндане, заявіў: высылка бальшавіцкіх прадстаўнікоў і скасаваньне гандлёвай згоды не адбіліся на нашым надзвычайна чулым лёнданскім грашовым рынку. Усе добра ведаюць, што савецкі ўрад вёў гандаль у Англіі таму, што гэта было яму выгадна. Гэта магчымасьць захоўваецца і надалей. У нашых дачыненьнях з СССР мы перашлі стадыю, якая можа быць названа амэрыканскай.

Польская нота

чакаецца са зваротам Патэка ў Маскву

Як паведамляе польскі друк, у суботу ў Маскву выяжджае польскі пасланьнік у СССР Патэк, які павязе з сабою адказную польскую ноту.

Па вестках газэты, польскі ўрад лічыць, што «напружанасьць атмосфэры, выкліканая рэзкасьцю другой савецкай ноты, прайшла, і наступіў момант, калі можна спакойна высьвятліць усе непаразуменьні».

Паход на рабоча-сялянскі рух

Тан-Шэн-Чы тэлеграфаваў з Чанша нацыянальнаму ўраду, што правінцыйны ўрад ня можа выпраўляць памылак рабоча-сялянскіх організацый у правінцыях. Гэтыя організацыі, зазначана ў тэлеграме, як відаць, не знаходзяцца пад кіраўніцтвам Гаміндану і робяць уражаньне зусім незалежных. Рабоча-сялянскія саюзы, гаворыцца далей у тэлеграме, могуць быць выкарыстаны з гэтае прычыны нежаданымі элемэнтамі, якія пагоршаць становішча рабочых і сялян, замест таго, каб палепшыць яго. Тан-Шэн-Чы прапануе падначаліць рабочыя і сялянскія саюзы кантролю адпаведных аддзелаў Гаміндану. Гэта мера дазволіць, водлуг яго слоў, аб'яднаць рабоча-сялянскі рух. Нарэшце Тан-Шэн-Чы кажа, што хоць яго прапановы вядуць да поўнай рэорганізацыі рабоча-сялянскіх саюзаў, але ўсё-ж такі яны ня ставяць перашкод да разьвіцця рэволюцыйнага руху.

Фізкультурай умацоўвай свае сілы,

набывай вайсковыя веды, яны патрэбны соцыялістычнай бацькаўшчыне

Фізкультура на вайсковую нагу.

Фізычнае выхаваньне выпрацоўвае ў чалавека шэраг фізычных якасьцяй, неабходных байцу. Па гэтаму, фізкультура сама па сабе зьяўляецца адным з магутных фактараў ваенізацыі.

Але нельга казаць аб прамой ваенізацыі фізычнай культуры, альбо аб зьмене апошняй спэцыяльнай падрыхтоўкай; тут неабходна конкрэтызаваць і ўдасканаліць усе сродкі і мэтады, з дапамогай якіх магчыма практычна выхоўваць байца.

Што-ж патрэбна для баявой падрыхтоўкі?

Патрэбны так званыя якасьці маральнай уласьцівасьці: сьмеласьць, рашучасьць, хладнакроўе, актыўнасьць, ініцыятыва, сьвядомасьць, настойлівасьць, хуткасьць орыентыроўкі ў абставінах. Тут патрэбна падпарадкаваньне сваіх інтарэсаў інтарэсам колектыву, уменьне адрозьніваць свае сілы, узаемная выручка. Тут патрэбна траніраванасьць сардэчна-сасудзістай сыстэмы, дыхацельнага апарату, энэргічная, хуткая праца рухацельнага апарату.

Для баявой падрыхтоўкі патрэбна закаленасьць уплыву надворнага асяродзьдзя: траніроўка ў хадзьбе, поўзаньні, пераманаьні перашкод, траніроўка ў пераносцы цяжкасьцяй, траніроўка ў кіданьні. Патрэбна ўменьне ўладаць халодным аружжам, абарона без аружжа, знаёмствы з асновамі тапаграфіі, знаёмствы з організацыей сувязі, з мэханічнымі сродкамі перасоўваньня, знаёмствы з карыстаньнем працівагазу, вайсковага строю, падача першай дапамогі.

Сродкі ваенізацыі фізкультуры

Дабіцца ўсіх гэтых якасьцяй можна праз усе віды выхаваньня. Асноўныя сродкі, якімі ўладае фізкультура, гэта: вайсковыя гульні, гульні з мячом, футбол і баскетбол, ручны мяч, воднае поло і інш. Бокс, барацьба, снарадавая гімнастыка, практыкаваньне з элемэнтамі перамогі, парашкод і небясьпекі.

Важнае значэньне маюць і ўсе фізпрактыкаваньні на выносьлівасьць, хуткасьць, спрытнасьць: хадзьба і скачкі з грузамі на перасечанай мясцовасьці, хадзьба нахіліўшыся, крадучыся, скачкі ўдаўжыню і вышыню з апорай у руках, лазаньне на лесьніцы, па шасту з дапамогай і на адных руках, лазаньне праз плот і інш.

Маюцца і такія віды фізпрактыкаваньняў, як: плаваньне, скачкі ў воду, вывучэньне спосабаў ратаваньняў тонучых, грэбля, кіданьне гранаты, мяча, кіёў, каменьняў і г. д.

А вось сродкі непасрэдна вайсковыя: вывучэньне прыёмаў бою на вінтоўках, эскадронах і кіёх. Практыкаваньне на картах і з картай па мясцовасьці, зьемка мясцовасьці вывучэньне сыгналізацыі, тэлеграфаў і радыё-ўстаноўкі. Вывучэньне карыстаньня працівагазамі работа ў працівагазах, вывучэньне хімсправы і ўсіх відаў вайсковага строю. Усё гэта сродкі ваенізацыі ФК. Яны могуць і павінны прывіцца да работы кожнага гуртку ФК. Фізкультгурток павінен у сучасны момант перайсьці на вайсковую нагу, тады задачы ваенізацыі будуць дасягнуты.

Б—кі.

Да ўсебеларускага сьвята фізкультуры.

Усебеларускае сьвята фізкультуры ставіць сваёй мэтаю:

— Папулярызацыю летніх відаў фізпрактыкаваньняў і гульняў сярод шырокіх мас працоўнага насельніцтва.

— Падняцьце інтэнсіўнасьці працы гурткоў ФК пры пераважнасьці спаборніцкіх момантаў у зьмесьце іх работы.

— Выяўленьне спартыўна-тэхнычных дасягненьняў па ўсім выглядам лёгкай атлётыкі і гульням.

У праграму сьвята ўваходзіць:

Для мужчын:

Сяміборʼе.

1. Бег на 100 мэтраў.
2. „ „ 1500 „
3. Кіданьне дыску.
4. Кіданьне гранаты на адлегласьць.
5. Штурханьне ядра.
6. Скачкі ў вышыню з/р.
7. „ „ даўжыню з/р.
8. Швецкая эстафэта: 800+400+200+100.

Для жанчын:

Пяціборʼе.

1. Бег на 60 мэтраў.
2. „ „ 800 „
3. Кіданьне дыску.
4. Штурханьне ядра.
5. Скачкі ў вышыню з/р.
6. Эстафэта 5×100.

Футбол, баскэтбол і плаваньне

Удзельнікі вылучаюцца кожнай акругай—калектыў з 5 мужчын і 5 жанчын. Акрамя калектыўных спаборніцтваў будуць праведзены індывідуальныя спаборніцтвы па ўсім відам лёгкай атлётыкі ў залежнасьці ад запісу,

Агульная колькасьць удзельнікаў—150 чалавек.

Прынцып спаборніцтваў—колектыўны, выходзячы з гэтага і ацэнка дасягненьняў праводзіцца колектыўная.

1-е, 2-е і 3-е месцы прысуджаюцца колектывам, атрымаўшым найменьшую колькасьць ачкоў.

Падрыхтоўка сьвята ўскладаецца на оргкамісію, вызначаную ВСФК. Дзеля ацэнкі дасягненьняў на ўвесь час спаборніцтваў ствараецца судзейская камісія ў складзе галоўнага судзьдзі (сябра прэзыдыуму ВСФКБ) і сяброў судкалегіі—інструктароў, вызначаных Прэзыдыумам ВСФКБ.

Сьвята праводзіцца **з 10—17 жніўня ў г. Гомеле.**

Ўсебеларускаму сьвяту папярэднічаюць акруговыя, раённыя, міжгуртковыя спаборніцтвы па той-жа праграме, якая зьяўляецца падрыхтоўкай да Ўсебеларускага сьвята.

Розыгрыш Усебеларускага першынства па футболу і баскэтболу праводзіцца па алімпійскай сыстэме.

Розыгрыш пачынаецца 17-га ліпеня па наступнаму пляну:

17-га ліпеня: Віцебск—Полацк, поле Віцебска.
Ворша—Магілеў, поле Магілева.
Менск—Барысаў, поле Барысава.
Бабруйск—Гомель, поле Бабруйск.
Мазыр—Рэчыца, поле Рэчыцы.

24-га ліпеня: Пераможнікі Віцебску—Полацку—перам. Воршы—Магілева.
Пераможнікі Менску—Барысава—перам. Бабруйску—Гомелю.

31-га ліпеня: Сустрэч Віцебск—Полацк перам. сустрэч Воршы—Магілева іграюць з перам. сустрэчы Мазыр—Рэчыца.

10-га жніўня: Фінальная сустрэча.

Масавая фізкультурная работа.

Першы раз, як асабістае пытаньне, было высунута на пленуме пытаньне аб масавай фізкультурнай рабоце. Тут, як агульнае зьявішча, можна адзначыць тое што гурткі фізкультуры ня ўдзельнічалі ў агульнай культурна-масавай працы профсаюзаў і комсамолу.

У гэтым годзе амаль што ўва ўсіх акругах праводзіліся курсы організатараў масавых гульняў. Гэтыя курсы—першы пачын, які трэба ў далейшым ужываць ў масавай працы па фізкультуры.

Экскурсіі, гуляньні, фізкультурныя вечары, жывыя газэты, плякаты, якія ўжо даўно практыкуюцца ў фізкультурнай працы, павінны быць больш стала распрацованы, падрыхтаваны і праводзіцца пры ўдзелу ўсяго фізкультурнага гуртку.

Праведзеныя конфэрэнцыі фізкультурнікаў значна садзейнічалі ажыўленьню фізкультурнай працы, але яны адзначаюцца недастатковай падрыхтоўкай.

Зараз задача зводзіцца да таго, каб фізкультурныя організацыі на мясцох зьбіралі вопыт сваёй акругі ў масавай фізкультурнай працы.

Мы ўпэўнены ў тым, што цэлы шэраг мерапрыемстваў масавага характару ў некаторых гуртках і організацыях праводзіцца, але ўся організацыя не скарыстоўвае гэты вопыт.

Зьбіраньне і распрацоўка маючагася вопыту, высьвятленьне яго ў друку, можа садзейнічаць больш шырокаму разгортваньню масавай ФК працы.

Фізкультурнік.

Ня ўступілі і першаму

(Нова-Беліца, ф-ка „Вязувій“)

Цяпер у нас пабудавалі стадыён, які па сваёй аздаравіцельнай частцы работы ня ўступае першаму на Беларусі, Гомельскаму. Кожны дзень тут рабочыя граюць у футбол, баскетбол і інш. гульні, якія прыцягваюць да сябе ўсё больш і больш новых фізкультурнікаў.

Армія спортсмэнаў «Вязувія»—цяпер вялікая армія.

Самуіл Мэйтлін.

Што сказаў пленум ВСФКБ.

Апошнія пастановы Бюро ЦК ЛКСМБ па дакладу ВСФК яскрава вызначаюць як асноўную лінію, так і конкрэтныя мерапрыемствы далейшай працы па фізкультуры на Беларусі.

К сучаснаму моманту побач з дасягненьнямі, якія выказваюцца ў росьце гурткоў фізкультуры ў горадзе, у прасоўваньні фізкультуры ў вёску, паляпшэньні праграмна-мэтодычнай работы, узмацненьні конкрэтнага кіраўніцтва з боку ВСФК,—маецца і цэлы шэраг адмоўных бакоў, якія затрымліваюць нормальнае разьвіцьцё працы і значна зьніжаюць яе якасьць—Гэта: слабасьць работы ведамстваў, прадстаўленых у СФК, недастатковы ахоп рабочай моладзі, слабае разьвіцьцё ўнутры-выхаваўчай працы ў гуртках, колькасны недахоп інструктарскага складу і не здавальняючая яго кваліфікацыя.

Дабіцца праз адпаведныя органы актыўнага ўдзелу усіх ведамстваў у працы Саветаў фізкультуры; наладзіць у гуртках ФК выхаваўчую працу; паглыбіць інтэрнацыянальнае выхаваньне фізкультурнікаў і заастрыць увагу на пытаньнях большага ахопу рабочай моладзі гурткамі—гэта бліжэйшыя задачы.

Зараз асаблівую важнасьць набывае пытаньне ажыўленьня ўнутранага жыцьця і мэтадаў працы гурткоў фізкультуры поўнага іх організацыйнага афармленьня, Разам з умацаваньнем гурткоў фізкультуры, асаблівую значнасьць мае популярызацыя іх працы, шляхам правядзеньня спаборніцтваў і масавых выступленьняў з удзелам большай часткі фізкультурнікаў.

Комсамольскае кіраўніцтва ў гуртках ФК павінна ажыцьцяўляцца ў такой-жа меры, як і ў Саветах Фізкультуры.

Гэта пытаньне трэба практычна абгаварыць у ячэйках.

Новы курс, узяты на непасрэднае кіраўніцтва гурткамі фізкультуры з боку комсамолу, выклікае бязумоўна, неабходнасьць пашырэньня фізкультурных ведаў, падрыхтоўкі кадраў фізкультурных організатараў, набыцьця організацыйнымі комсамольскімі фізкультпрацаўнікамі тэхнічна - мэтодычных навыкаў у галіне практыкі фізычнага выхаваньня.

У сучасны момант набывае асьбліваё значэньне ваенізацыя фізкультуры. Ад слоў трэба перайсьці да конкрэтнай справы. Усе праграмы, практычныя заняткі павінны быць дастаткова правізаны вайскова-прыкладнымі практыкаваньнямі і гульнямі. Трэба пашырыць сетку стралковых гурткоў, авіяхімкаманд, забясьпечыць сыстэматычнасьць іх працы.

Пытаньне інтэрнацыянальнага выхаваньня фізкультурнікаў павінна заняць сталае месца ў сыстэме працы гурткоў фізкультуры. Комсамольская ячэйка павінна кіраваць гэтаю галінаю працы, увязваючы яе з інтэрнацыянальнай працай, правадзімай комсамольскай організацыяй.

Зусім асобна трэба высунуць пытаньне аб працы па фізкультуры у піонэратрадах. Да гэтага часу ў атрадах не здавальняюцца імкненьні піонэраў да фізпрактыкаваньняў; важатыя зусім ня маюць належных ведаў у галіне фізкультуры і на іх падрыхтоўку не зварачваецца дастатковая ўвага. Гэтыя недахопы трэба зьнішчыць.

Комсамол павінен стаць на чале ажыцьцяўленьня гэтых задач.

Л. Леў.

Змагаемся за кваліфікацыю

Яны у нас першымі

Гэта паказаў конкурс

(Мэтпром № 3, г. Віцебск)

На днях скончыўся конкурс на лепшага сьлёсара і токара, які праводзіўся сярод нашых вучняў.

У конкурсе ўдзельнічала 30 чалавек. Падзелены яны былі на тры групы па разрадам.

Назву добрых сьлёсароў па ўсім тром групам атрымалі т. т. Лядман Н., Паўлюкевіч і Стаяноў. За гэта ім дадзена па шпэнгалю і кожнага перавялі вышэй на адзін разрад.

З токараў лепшымі аказаліся таварышы: Левіт—Гурэвіч П., Брэслаў Х. і Рубін Н. Яны атрымалі прызы—рэзьбамеры і павышэньне на адзін разрад.

Пералічаных хлапцоў парашылі перавесьці на працу па рамонту і даць ім магчымасьць дакваліфікавацца.

Бэкер.

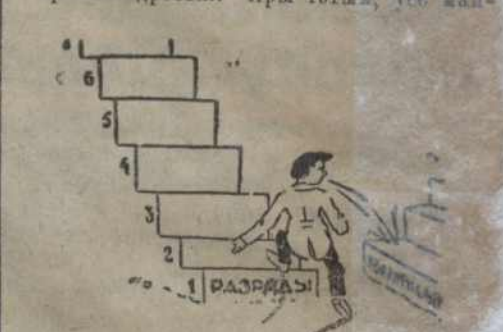

Дзе былі вочы ячэйкі?

(Завод „Варшавянка“, Менск)

Дрэнна пастаўлена справа з абучэньнем моладзі на заводзе «Варшавянка».

Перш за ўсё кідаецца ў вочы той ненармальны факт, што ў машынным доме, дзе працуе толькі шэсьць рабочых, маецца 4 бронь-падросткі. Пры гэтым, усе майстры папераменна працуюць па зьменам, што не дае магчымасьці прымацаваць хлапца для абучэньня да вядомага майстра.

Майстар **Клячкін** зусім адмовіўся ад абучэньня падросткаў. Тлумачыць ён гэта тым, што калісьці яму ня выплацілі компэнсацыі, якую ён павінен быў атрымаць за абучэньне.

І зараз бронь-падросткам з машыннага дому прыходзіцца здабываць кваліфікацыю **„сваім разумам“.**

Акрамя гэтага, нават пры паскоранным абучэньні, хлапцы, пасьля разбраніраваньня, ня змогуць знайсьці прымяненьня сваёй працы на гэтым-жа заводзе.

Справа ў тым, што машыннаму дому заводу патрабуецца ня больш, як 6-7 рабочых.

Адзін бронь-падростак як-небудзь можа быць пераведзены ў штат заводу, а астатнім тром месца няма.

Дзе была пры запаўненьні броні комсамольская ячэйка?

Чаму ня запоўнена бронь у астатніх аддзяленьнях заводу?

М. Зам.

Не падкачалі

(Завод Ім. Леніна, г. Н.-Барысаў)

Некалькі тыдняў таму назад на нашым заводзе было праведзена разбраніраваньне вучняў па ўсім аддзяленьням.

Хлапцы не падкачалі.

— У вінакураным аддзяленьні вучня **Пінхасіка** прызначылі старшым рабочым пам. майстра.

— У машынным—два вучні працуюць сьлёсарамі другой рукі. Гэтае-ж самае і ў мельнічным аддзяленьні.

Адносіны вучняў да майстраў добрыя, але апошнія, ня гледзячы на тое, што яны атрымоўваюць компэнсацыю, ня хочуць іх абучаць. З боку ячэйкі ў гэтым напрамку нічога ня зроблена.

— Ячэйка, прачніся!

М. Кролін.

Бярэце прыклад з іх.

(1-я друкарня БДВ, Менск).

У нас вучнёўства—індывідуальнае брыгаднае. На некваліфікаванай працы **няма** ні аднаго вучня.

Усяго іх 17 чалавек.

Не ва ўсіх аддзяленьнях удаецца працаваць па праграме, асабліва гэта адчуваецца ў пераплётным.

Майстры за навучаньне атрымліваюць компэнсацыю ў ліку 5 проц.

Узаемаадносіны хлапцоў з усімі майстрамі—добрыя, за выключэньнем майстра пераплётнага аддзяленьня тав. **Шаўчэнкі**, у якога няма ні пэдагагічнага, ні таварыскага падыходу да вучняў.

Нашы хлапцы ўдзельнічалі ў саюзным конкурсе які быў організаваны ЦП саюзу друкароў. І два вучні - комсамольцы: **Бройда**—наборшчык і **Вайнштэйн**—пераплётчык атрымалі **першыя дзьве прызы.**

Усе вучні, за выключэньнем тав. Г., пасьпяваюць добра.

Калі на другіх прадпрыемствах наглядаліся дрэнныя адносіны да інструмэнтаў і машын, дык у нас гэтага **не было і няма.**

Гаспадарнікі да вучняў адносяцца добра.

Дрэнна, што ў ліку бронь-вучняў маюцца тры перарослі. Трэба іх перавесьці ў штат.

Доўгі.

Да ведама экскурсантаў.

Экскурсійныя ГРУПЫ моладзі, едучыя ў экскурсію ў ЛІПЕНІ МЕСЯЦЫ і жадаючыя атрымаць ільготны праезд (50-проц. скідка) па чыгунцы, павінны накіраваць свае заявы ў адрас экскурсійнай камісіі газэты „ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА“ (Менск, Комсамольская 25).

Пры атрыманьні заявы экскурсійная камісія будзе хадайнічаць перад адпаведнымі ўстановамі аб атрыманьні патрэбнай колькасьці лісцераў.

У прысылаемых заяўках павінна быць ясна і дакладна паказана: склад групы (прозьвішча, імя, узрост, соцыяльнае становішча, партыйнасьць, дзе працуе, служыць ці вучыцца, ці ўдзельнічаў раней ў экскурсіях і якіх), куды едзе група, час ад'езду і працяжнасьць экскурсіі.

Заявы прымаюцца ТОЛЬКІ ГРУПАМІ.

Экскурсійная Камісія газэты „Чырвоная Зьмена“.

Літаратурная старонка

Тыя дні

Бэта

Мы ўсе добра памятаем тыя дні, і забываць іх ня маем права.

А. ЧАРВЯКОЎ.
Успаміны аб 1920 г.

Мы ўсе добра памятаем тыя дні,
І забываць іх ня маем права...
Яшчэ і дагэтуль сустрэнеш сьляды
Вяльможнай, крывавай расправы...

Дваццаты—быў годам віхур і агня,
Дваццаты—быў год вызваленьня,—
Таму і кажу:—Дарагі старшыня,
І мы не забудзем,
І памятаць будзе
Дваццаты—тваё пакаленьне!..

1

Горад—заплаканы вочы,
Горад—там отогны, енк...
Горад—разгульныя ночы,
Горад—абвестка:

Расстрэл.

„Расстралялі вас,
Загубілі вас,
І зарылі
У зямлю тырчма...
Кроў бруілася
З вашых сьмертных ран
На грудзёх
Пяцікутнік—зьвязда...
З ёю вы ляглі
У сыру зямлю,
Дамавіны—
Для вас ня было,
Панскі бот штырхнуў
„Рувно з землею",
І парос
Па над вамі
„Быльнёг"...

Такую песьню, родную,
Ім склаў рабочы—брат,
За справу, бальшавіцкую,
Расстрэлена іх шмат...

2

А легіён разбэшчаны,
З Шаптыцкім на чале,
У Менску, у Венгжэцкага
Бутэлькі гучна б'е...

І чуцен лязг бутэлечак,
І шпораў чуцен цок,
Відаць як Сам з Анэлячкай
Выкручвае фокстрот...

„Ля-ля-аля-ля-ля!..
Ля-ля-аля-ля-лем!..
Нех жые ойчызна!..
За ойчызнэн п'ем"!..

І пілі, прапівалі „айчызну",
Балявалі скрозь цэлыя ночы,
А для балю—выводзілі ноччу
Ой, скацінку апошнюю ў вёсцы...
Мала гэтага, гонар дзявочы...

. . . .

3

У дваццатым годзе
Сказаў мужык „годзе",—
Досыць панскай „ласкі",
І апекі панскай,
Досыць пан сваволіць
Нам ня трэба „волі"—
Вашай „волі" панскай...
Зраблю я па хамску,
Уцяку у лес я
Буду жыць у лесе
Уцяку ад ласкі,
З пад апекі панскай...
І ўцёк
у лес
мужык

* * *

А тыя дні, а тыя дні...

Расстрэлены Барысаў...
Бабруйск ўзарваны,
Менск гарыць,
Дабро вывозіцца панамі...
Ці-ж можна гэта ўсё забыць?..
Ці-ж можна гэта ўсё забыць?..
І лес гарыць,
І лес гавора,
Яшчэ ўчора
Такі быў ціхі лес...
Узарваны мост,
У полымі палац...
— Ня нам—
ня вам
— Ня вам—
ня нам...
Вялікі ваявода
Пан Шаптыцкі
Згадаў падпал
Зрабіць у Слуцку...
І шлях асьвятліць яго мосьці...
Як ехаць будзе ён
у Несьвіж па шашы
На ўцекі ад чырвоных...
„Мастацкае пачуцьцё",
Так, нечага было яшчэ зрабіць...
Ці-ж можна гэта ўсё забыць?..
Ці-ж можна гэта ўсё забыць?..

Ліпень 1927 г.

Аблігацыя.

(Апавяданьне).

Сымон Баранаў.

I.

— Ноль, ноль, два, сем, тры, адзін, ноль, ноль,—марматала Аграпена Ігнатаўна, ходзячы па сваім пакойчыку то ўзад то ўперад.

— Ды што гэта з табою Агрыпінка, запыталася яе матка, Палагея Панцялеяўна, пачуўшы, што яе дачка, нібы дурная, неперастае марматаць нейкую курну.

— А вот, ня ваш інтэрас—мама. Я ведаю...—адазвалася яна вясёла, ды ізноў пачала марматаць тое самае «ноль».

— Што ты ведаеш?

— А тое, што выйграю,—адрэзала яна.

— Ну такі-ж і сапраўды, мусіць, здурнела дзяўчына,—разважала Палагея Панцялеяўна. А пакуль яна разважала, дачка ўжо стаяла каля яе і, каля самага яе носу, трымала навенькую, нібы трохчырвонцавую, паперку.

— Вось мама,—сказала яна,—аб-лі-га-цы-я!

— Ну і што?

— Ну і нічога;—выйграю пяць тысяч, ды ўсё тут. Разумееце?

Але Палагея Панцялеяўна нічога не разумела. Яна стаяла вытрашчаўшы вочы, ды глядзела на паперку. Тады дачка вытлумачыла сваёй матцы, што яна сёньня купіла рублёвую аблігацыю, і што па ёй можна выйграць пяць тысяч; пры гэтым яна, Аграпена Ігнатаўна, мае надзею, што гэты выйгрыш будзе за ёю.

— Я ўвесь час трымала на ўвазе выйгрыш і вось: О, якая я шчасьлівая!—я дастала выйгрышную аблігацыю,—скончыла яна і пусьцілася ад маткі чуць ня ў скокі, паўтараючы «ноль, ноль, два, сем, тры...».

Маці, цяпер, зразумела дачку. Маці ўгаварвала, што можа хто і выйграе, а не яна. Але Аграпена Ігнатаўна казала, што ў гэтым «хто», вось і ёсьць, вось і павінна быць яна.

Палагея Панцялеяўна ўсьміхнулася, сказала «дай-жа божа чутае бачыць» і вышла з яе пакойчыку.

II.

Час ішоў і Аграпена Ігнатаўна не пераставала працаваць на сваёй службе, на пошце. Сядзіць яна насупроць вакенца, прадае паштовыя маркі, а ў яе вачу так і круціцца «ноль, ноль...» І гэтыя «ноль» так і блытаюцца, пераплятаюцца адзін з другім; альбо выцягваюцца, павялічваюцца ў некалькі разоў. І тады яны ёй здаюцца найвялікшымі, нібы нейкімі страшыдламі.

Прыдзе Аграпена Ігнатаўна з службы да дому і тут тое самае мільгаціць у яе позірку.

— Ну як ня верыць у выйгрыш.—разважае яна,—калі гэты нумар стаіць, так і ня выходзіць з галавы. Вось і цяпер, ляжыць яна ўжо ў пасьцелі, а гэтыя «нулі» як на зларок, а ні па хвіліну не перастаюць «маршыраваць» у яе вобразах.

— Ну выйграю, няхай сабе і выйграю,—разважае Аграпена Ігнатаўна засынаючы,—так, так—выйграю... А тады?..—Не, не,—служыць тады ня буду: на што?—і нейкі гіранічны рогат вырываецца з яе вуснаў.

— На што тады тая служба?! Ды я нават ня пайду пехатою і па грошы... Не, ні ў якім разе!—фурмана вызаву; што мне тады... А цукерак колькі накуплякю.., О, хі-хі,—і яна аблізвае губы, нібы сасмактаўшы ландрынку.

— Вось буду тады: днём дома—па садзе гуляць, а вечарам? а вечарам на лодку... У тэатры пайду... Эх!..—І ў яе захоплівае дыханьне ад радасьці; яна лежачы перакручваецца на другі бок.

Недзе ледзь чуваць стукаюць гарадзкія часы. Аграпена Ігнатаўна налічвае тры, але гэта нічога. Яна зноў перакручваецца на той самы бок і ізноў блытаецца ў думках: Пяць, пяць тысяч!.. Пачакай!—нібы перабівае яна кагось і, параз важаўшы ў думках хвіліну, мармоча:—... На паліто, значыцца, трыста рублёў... так, так,--трыста... О, не!—Я ня буду хадзіць у такім, як Галена Зьмітраўна ходзіць, што ўжо і богу і людзям прыгледзіўся, гэты, яе падроблены «кот». Не, ня менш як трыста на паліто,—канчаткова вырашае яна.— На тры шаўковыя сукенкі... так, так—на тры... А што там... Ну, няхай таксама трыста...; чаравікоў дзьве пары: жоўтыя і чорныя, ну і ўсё такое...—Няхай, сабе, разам на тысячу сабярэцца. А яшчэ? а яшчэ чатыры, чатыры тысячы! Ух!...—І яна ад асалоды забываецца, аб нечым мармоча 'шчэ, падобным ніто на той-жа «ноль», ніто аб нечым з сваёй службы і, засынае.

. . .

І сьніцца Аграпене Ігнатаўне, што яна стаіць каля самай лётарэі; не адна яна стаіць, а цэлыя тысячы людзей стаяць—чакаюць галоўнага выйгрышу.

Круціцца машына, выкідае выйгрышы адзін за другім. Хвалююцца людзі, чакаюць: кожны хоча выйграць галоўны выйгрыш—яе, Аграпены Ігнатаўны, выйгрыш. Ненавідзіць яна гэтых людзей, што хочуць адабраць ад яе тое, што ёй належыць. А машына круціцца, ды круціцца і... замятусіліся людзі, ды сьціхлі—слухаюць.

— На аблігацыю 00273100 паў выйгрыш, самы галоўны выйгрыш—пяць тысяч рублёў,—заяўляе старшыня розыгрышнай камісіі ды дабаўляе:—Хто мае гэтую аблігацыю, грошы можа атрымаць праз тры дні—як выйдзе ў друку гэты нумар. Грошы можна атрымаць у Дзяржаўным банку.—І Аграпена Ігнатаўна маўчыць, нікому ня кажа, а толькі бліжэй прыціскае да сэрца сваю аблігацыю ды шэпча аб сваём шчасьці, аб сваіх марах...

— ...Але не, не; я яшчэ раз перадумаю што лепей купіць... Не, не,—я перадумаю,--мармоча яна і, прасынаецца.

Сьвет раніцы прабіваўся праз вакеніцы, калі Аграпена Ігнатаўна адчыніла вочы.

-- Дык гэта я ўва сьне...--зьдзіўлена, 'шчэ ня верачы, разважала яна.

У той-жа дзень пачаўся розыгрыш.

Патрэбна мець уяўленьне, з якімі пачуцьцямі сачыла, пераглядала Аграпена Ігнатаўна, кожны дзень, выйгрышныя табліцы?!

І вось, калі Аграпена Ігнатаўна, у вадзін з прыгожых летніх дзён сядзела за сваёю працаю і звычайна пераглядала выйгрышную табліцу ў сьвежым нумары газэты, дык яна, сваімі дрыжачамі вуснамі «ноль, ноль, два, сем, тры, адзін, ноль,»—прачытала і зусім страціла прытомнасьць:—На гэты нумар і паў галоўны выйгрыш у пяць тысяч рублёў.

А!—хацела крыкнуць тады Агрыпена Ігнатаўна, але так і засталася з адчыненым ротам.

— Яна яшчэ і яшчэ раз праверыла нумар і о!—нехапала, не хапала аднаго... аднаго ракавога нуля нехапала!

— Значыцца галоўны выйгрыш у пяць тысяч рублёў, ня мой... застагнала яна.

І тады... і тады дастаўшы сваю аблігацыю, з нейкім шалёным здавальненьнем, падрала яе, на самыя дробныя кусочкі падрала!!

А праз некалькі дзён? А праз некалькі дзён, калі розыгрыш яшчэ цягнуўся, калі Аграпена Ігнатаўна, як і раней спакойна сядзела і прадавала маркі, да яе падыйшоў знаёмы ёй тэлеграфіст, Міхал Цімахвеевіч, і сказаў

— Аграпена Ігнатаўна, наколькі мне памятуецца, на вашай аблігацыі павінен быць гэты нумар,—і ён паказаў ёй на нумар выйгрышаў у сьвежай газэце. Яна моўчкі падняла вочы і прачытала, выразна прачытала: «на аблігацыю 00273100 паў выйгрыш у пяцьсот рублёў».

У яе вачу, тады, зрабілася цёмна. Маркі, што ляжалі перад ёю, так і распаўзаліся ў розныя бакі. Чырвоныя кругі мітусіліся, гарэлі тысячамі іскраў, а потым ніклі, прападалі, а іх месца займалі другія, больш яркія, выразныя.

Міхал Цімахвеевіч, паглядзеўшы на яе зьдзіўлёнымі вачыма, адыйшоў.

Нехта папрасіў марку,—яна ня чула.

Справы і дні Задубскай ячэйкі

Каб стварыць кооператыў, раней за ўсё трэба мець пайшчыкаў.—Раней дзяўчаты саромяліся нават званьня „комсамолка", а цяпер актыўна працуюць у ячэйцы, з вялікім жаданьнем вылучаюць пытаньні хатняй працы па культурнаму.

Паволі наступаем, але не адступаем...

Створым свой кооопэратыў!

У вясну 1926 году, па ініцыятыве райкому партыі, ячэйка правяла **2—тыднёвік коопэрацыі**. У гэты час праводзіліся сходы сялян, на якіх растлумачвалі карысьць, якую дае ўзмацненьне коопэрацыі. Пасьля сходаў сяляне **тутжа ўступалі ў пайшчыкі** спажывецкага таварыства.

Усяго у 2—тыднёвік завербавалі 58 пайшчыкаў, ды ранейшых было 100.

За коопэрацыйны фонд коопэрыравана **25 чалавек беднаты**. Цяпер таксама па **патрабаваньню ячэйкі**, адпушчаны грошы на коопэрыраваньне 17 чалавек беднаты. Большая частка **ўжо завярбована**.

Усе гэтыя першыя крокі працы ячэйкі па коопэрыраваньню беднаты і серадняцтва накіраваны да **стварэньня свайго Задубскага Спажывецкага Таварыства**. Пакуль што яшчэ не хапае да патрэбнай колькасьці 30 пайшчыкаў. Іх ячэйка думае **навербаваць восеньню**, пасьля зьняцьця ўраджаю, таксама шляхам правядзеньня двухтыднёвіка.

Усе без траіх...

Непасрэдна пайшчыкаў-комсамольцаў 11 чалавек. Амаль усе астатнія комсамольцы **ўцягнулі у коопэрацыю сваіх бацькоў**.

Па Задубскаму сельсавету ёсьць многа выпадкаў, калі адна **гаспадарка** (гэта ёсьць толькі у комсамольскіх сем'ях) **мае ў коопэрацыі 2-3 паі.**

З комсамольцаў яшчэ некоопэрыравана толькі 3 чалавекі, але і яны **восеньню будуць пайшчыкамі**. У гэтым ёсьць поўная надзея.

„Шырокія масы"

Кулачыха комсамольцу:—Толькі гаворыце, што шырокія масы ўцягваеце ў коопэрацыю... а вось мяне за фонд беднаты ў пайшчыкі ня прымаеце!

Мы высунулі, а пайшчыкі правялі

...Былі чарговыя заняткі ячэйкі. У гэты-ж самы час быў намечан агульны сход пайшчыкаў Задубскага сельсавету для выбару загадчыка аддзяленьнем Кармянскага спажывецкага таварыства. Ячэйка абгаварыла, каго трэба правесьці, аднагалосна вызначыла беспартыйнага сялянскага хлапца тав. **Драчова** і ўсім складам пашла на сход пайшчыкаў.

Заможнікі, як народ больш актыўны, высунулі сваіх «дзяльцоў»—**Камарова і Шурпаценку**. Бедныкі і серадзякі добра ведаюць ранейшыя гнусныя махінацыі гэтых людзей, але выступіць супроць іх баяцца: **„верыш злыдню, гатоў падпаліць, ці забіць"**.

Ад імя ячэйкі, як і было дагаворана на занятках, выступіў комсамолец кандыдат партыі **Аўхім Купрэеў**, выкрыў перад пайшчыкамі ўсю гнусавасьць Шурпаценкі і Камарова, і прапанаваў сваю кандыдатуру--**Драчова**.

Пайшчыкі ячэйку падтрымалі і загадчыкам аддзяленьня застаўся тав. Драчоў. Сяляне працай Драчова вельмы задаволены.

І ячэйка так у кожнай справе: **наступае памаленьку, абдумана, але кожны крок дасягненьняў назад ні ў якім разе ўжо не адсунецца.**

Зьм. Паваротны.

Комсамолкі—найлепшыя работніцы.

Пачалі з вячорак.

Першыя годы свайго існаваньня ячэйка складалася толькі з адных хлапцоў. У пачатку 1925 году, пад **уплывам братоў-камсамольцаў**, у ячэйку ўступілі тры дзяўчыны.

Саромяліся яны спачатку нават званьня свайго—**комсамолка**—бо старыя бабы пальцамі тыкалі:

— **Касамолы ткаць і шыць не навучаць!**

Першы год мы асобнай працы сярод комсамолак не вялі. Гэта было выклікана рознымі, чыста організацыйнага характару, прычынамі.

З зімы мінулага году ячэйка гэты недахоп у сваёй працы пачала зьнішчаць: **сярод комсамолак і ўсіх дзяўчат пачалі пашыраць працу па іх выхаваньню.**

Дзяўчаты заняты працаю і ўлетку і зімою.

Вольнага часу, каб праводзіць з імі чыткі ці заняткі, амаль зусім няма. Пачала ячэйка мазгаваць над гэтым цяжкім пытаньнем і напаткнулася на **вячоркі**.

Парашылі вячоркі, часы, калі дзяўчаты зьбіраюцца ў адну хату прасьці кудзелю, **скарыстаць для росту ячэйкі за лік маладых сялянак.**

Даручылі гэту справу сакратару ячэйкі **Купрэеву Нічыпару.**

І амаль кожны вечар, калі комсамолкі, а разам з імі і беспартыйныя дзяўчаткі зьбяруцца в кастрывай кудзелі выкручваць роўненькую пражу, Купрэеў Нічыпар, **узброены кніжкамі, газэтамі і часопісамі, прыходзіць да іх.**

Спачатку па Яраслаўскаму пазаймаюцца, а потым давай чытаць гумарыстычныя апавяданьні і фэльетоны з **„Чырвонай Зьмены"**, або **„Комсомольской Правды"**. І такія чыткі асабліва ажыўлялі вячоркі і зацікаўлівалі дзяўчат, калі **матар'ял браўся бытавога характару**: адносіны хлапца да дзяўчыны, аліменты і інш.

Першы вопыт узмацненьня працы сярод дзяўчат праз скарыстаньне вячорак даволі ўдаўся. Комсамолкі пасьмялелі, а беспартыйныя дзяўчаты пачалі цікавіцца комсамольскай працай.

Пасьля гэтага дзяўчаты пачалі актыўна працаваць у драматычным гуртку, а ячэйка пачала склікаць сходы жанчын і дзяўчат, якія сябе таксама поўнасьцю апраўдалі.

Зараз у ячэйцы 7 дзяўчын. У гэтым годзе яны амаль усе старанна прайшлі вячэрнюю школу.

Перад ячэйкаю баявой задачай стаіць зараз пытаньне організацыі **гуртку кройкі і шыцьця**, які намечан да адчыненьня гэтай восеньню.

За добрую гаспадыню.

Дзяўчаты вельмі цікавяцца ведамі **па хатняй гаспадарцы**. З мэтай даць ім некаторыя знаёмствы хатняй працы па культурнаму, ячэйка выпісала з Масквы некалькі адпаведных кніжак. Цяпер колькасьць іх павялічылася за лік бібліотэкі, атрыманай ячэйкай у якасьці прэміі.

Вычытаныя парады ў кніжцы комсамолкі стараюцца ажыцьцяўляць іх на сваім гародзе. Там яны **навучыліся правільна садзіць капусту, буракі, агуркі, даглядаць за кораньплодамі і інш.**

Агароды тых гаспадарак, у якіх ёсьць комсамолкі, у апошні час значна палепшыліся.

Н. П.

Новы выпуск асьветнікаў.

224 новых настаўнікаў і 23 дашкольніцы, скончыўшыя ў 1926-27 г. пэдагогічныя тэхнікумы (акрамя Мсьціслаўскага і Гомельскага, якія яшчэ не прадставілі ў Наркамасьветы сьпісы скончыўшых іх тэхнікумаў) і Бабчынскую школу 2-ой ступені з пэдагогічным ухілам, разьмяркованы на працу па акругах.

Больш усяго настаўнікаў накіравана ў Гомельскую акругу (34 і 3 дашкольніцы) Менскую—33 настаўнікі і 5 дашкольніц, Аршанскую і Мазырскую—па 29 настаўнікаў.

Менш усяго накіроўваецца ў Магілёўскую акругу—(19 настаўнікаў).

З скончыўшых Менскі тэхнікум — 54,5 проц. комсамольцаў, Магілёўскі—9,5 проц., Рагачоўскі—37 проц. і Бабчынску школа—13 проц. комсамольцаў.

Усім заводам у ТСААвіахім

Рабочыя заводу «Дрэваапрацовачнік» прынялі на сваім сходзе пастанову аб колектыўным уступленьні ў члены ТСА-Авіахіму.

Сход таксама рашыў адлічыць 1 проц. месячнага заробку ў фонд «Наш адказ Чэмбэрлену».

Полацак у Тыдзень абароны

17 ліпеня ў Полацку будзе праведзена інсцэніроўка хімічна-паветранага нападу і абароны гораду.

Пасьля інсцэніроўкі-спаборніцтвы лятаючых мадэлей аэрапланаў.

Кругом Саюзу на вэлёсыпэдах

3 лепшых вэлёсыпэдыстыя СССР, сярод іх т. Сокалаў, выехалі на вэлёсыпэдах па маршруту: Масква-Менск-Кіеў-Сэвастопаль-Масква, што складае 3700 кілёмэтраў.

13 ліпеня вэлёсыпэдыстыя прыбылі ў Менск. Пасьля ўтваранага ім таварыскага спаткапьня, яны 14 выехалі ў Кіеў.

Спаборніцтвы па баскетболу.

Пачаліся спаборніцтвы клюбаў Менску па баскетболу. 1-ы матч праходзіў 14-га ліпеня паміж клюбамі «КІМ» і «Дынамо».

Матч паміж жаночымі групамі гэтых клюбаў закончыўся вынікам 28:12 у карысьць клюбу «КІМ».

Хто лепшы стралок?

ВСФК зацьвярждаецца прыз на лепшага стралка. Гэтыя спаборніцтвы па стральбе на пяршынство Бел. Вайсковага Вокругу будуць праводзіцца з 1-га па 5-ае жніўня ў Воршы.

3000 дзяцей у школы Менскай акругі.

У 1927-28 навучальным годзе ўва ўсе школы Менскай акругі будзе прынята 3000 дзяцей.

Яўрэйскія агульна-адукацыйныя курсы.

У гэтым годзе ў Менску адчыняюцца агульнаадукацыйныя курсы на яўрэйскай мове.

Конкурс на лепшага стралка

У садзе «Прафінтэрн» абарудаваны 2 стралковыя ціры. Праводзіцца конкурс на лепшага стралка, які працягнецца да 8-га жніўня.

Хоць ня стар, а бюрократа мае дар

Калі праз паўгадзіны пасьля пачатку сходу ячэйкі БДУ, сябрам якой ён зьяўляецца, адчыняюцца дзьверы і вясёлыя ўхмылкі паяўляюцца на тварах усіх прысутных, гэта значыць, што прышоў Салей. Калі з задніх лавак басам прагучыць «цікавае пытаньне», на якое толькі што адказаў дакладчык, трэба ведаць, што гэта пытае Салей.

* * *

Цяжкія, хмурыя дні пацяклі у Белкоопсаюзе, калі там засакратарстваваў гэты самы Салей.

— Сябра ЛКСМБ, кандыдат партыі, ён вораг валакіты і бюрократызму,—так думалі супрацоўнікі Белкоопсаюзу. Гэтыя благія думкі аб т. Салеі прынялі зусім іншую афарбоўку з першых-жа дзён «восседанія» Салея на стуле сакратара праўленьня Белкоопсаюзу.

Дайшло да таго, што праходзячыя міма габінэту Салея, размаўлялі шопатам. Салея баяліся, перад Салеем частка супрацоўнікаў схіляла свае галовы, як рэлігійныя людзі перад сваім богам.

Акрамя бюрократычных адносін да супрацоўнікаў, Салей такім-жа чынам адносіўся до сваёй справы, чым прынёс шэраг матар'яльных перашкод Белкоопсаюзу.

Практыкантка замест належных двух тыдняў, прапрацавала па жаданьню добрага сэрца Салея каля 5 месяцаў, за якія ёй прышлося плаціць грошы.

Ён несваячасова выканаў дырэктыву праўленьня Белкоопсаюзу аб перамяшчэньні двух працаўнікоў з аднаго месца ў другое, што выклікала выдаткі ў сотні рублёў.

Дзесятнік па яго віне працаваў на працягу году на рамонту дому Белкоопсаюзу ўсе выхадныя дні і цяпер патрабуе выплату ў конфліктным парадку.

У выніку, чаша цярпеньня супрацоўнікаў Белкоопсаюзу перапоўнілась.

Пасылаецца заметка ў «Звезду» пад загалоўкам «Стопроцентный бюрократ».

У насьценгазэце частушкі:

«Сторонись, дорогу эй!
Ходит, ходит сам Салей
Ну, и начальник, чорт возьми,
Хоть картуз пред ним сними.
Парень хоть не так уж стар,
А бюрократа имеет дар,
Ему наше пожелание
Из Белкоопсоюза до свидания».

Атрымоўваючы вялікую пэнсію (143 руб.), ня маючы поўнай нагрузкі, Салей нават не хацеў вучыцца працы ў Белкоопсаюзе, коопэратыўнай працай зусім не цікавіўся.

Тав. Салей цяпер ужо зьнят з працы і матар'ялы аб ім перададзены ў ячэйку БДУ.

Р.

Матар'ялы ў намесьніка, а намесьнік паехаў.

Шмат прышлося перацярпець грамадзянам вёсак Старыцы і Русакі на шляху ў шуканьнях праўды.

Пачалося з таго, што сяляне гэтых двух вёсак ўзбудзілі хадайнічаньне аб вырашэньні зямельнай справы паміж імі і саўхозам Старыца.

Хадайніцтва было ўзбуджана перад Белсельтрэстам, які паслаў на месца свайго спэцыяльнага інспэктара.

На месцы была складзена камісія, пытаньне вырашана, узгоднена з акруговай РСІ і акрвыканкомам і інспэктар з усімі матар'яламі вярнуўся ў Менск для канчатковага зацьвярджэньня пастановы камісіі.

Чакаюць сяляне з Белсельтрэсту загадаў.

Вось тыдзень прашоў... Ужо месяц... другі. Белсельтрест быццам-бы зьнік.

Сяляне паехалі ў Менск. У Белсельтрэсьце яны атрымалі адказ, што ніякага матар'ялу аб іх зямельнай цяжбе з саўхозам Белсельтрэст не атрымоўваў.

А справа ў тым, што інспэктар, які выяжджаў для высьненьня гэтага пытаньня, прыехаўшы ў Менск, аддаў усе матар'ялы свайму намесьніку. Намесьнік-жа кудысьці паехаў.

Цяпер матар'ялы быццам-бы знойдзены.

Зноў разглядаюць... Зноў пішуць...

Той самы.

Профком едзе на курорт

Вельмі часта мы чуем, што начальства скарыстоўвае сваё службовае становішча.

Гэта бывае ня толькі у трэстах але і ў прафсаюзных установах. Так было ў г. Горках у Профкоме пры с. г. акадэміі. Дасланыя акадэміі месца на курорты, у дамы адпачынку і г. д. разьмяркоўваў Профком. Разьмяркоўваў і сябе не пакрыўдзіў. Амаль што ўсе прафкомаўцы атрымалі месца. Атрымалі і тыя з іх, якім курорт і зусім не патрэбен.

Тыя-ж, каму трэ' было ехаць па мэдагляду, засталіся «з носам». Быў такі выпадак, калі студэнту т. Хв... трэ' было абавязкова ехаць на курорт, інакш яму награжала застацца бяз нагі. Пасьля доўгага (больш месяца) мытарства, ён нарэшце атрымаў курортнае лячэньне па месяц.

Калі-ж т. Хв. ужо з курортаў прасіў, каб яму далі яшчэ на месяц (бо профэсар, які яго лячыў, сказаў, што лячыцца трэ' яшчэ ні менш як месяц), яму прыслалі замест грошай ліст «Уважаемый т. Хв... с удовольствием... но уже нет денег... распределили... с уважением...». Такім чынам т. Хв. адмовілі і ён прыехаў не вылячыўшыся.

Тав. Хв. рабочы сьцекладуў, гэрой працы, які здароў'е згубіў на вытворчасьці.

Дзейнасьцю Профкому, яго бяздушшам і бюрократычнасьцю наша студэнцтва не здаволена.

Я. Каваль.

ЦЭНАМ ДАРОГА--ІСЬЦІ УНІЗ.

Розьніца прэйскурантаў.

(Халопеніцкі раён, Меншчына).

Наш коопэратыў узяўся за зьніжэньне розьнічных цэн: у выніку, яны ў сярэднім зьніжаны на 10 проц. а на некаторыя тавары, дык і больш.

У коопэратыве вісіць прэйскурант з адметкай розьніцы паміж цаною тавару на 1/І-27 г. і на 1/VII-27 г.—толькі вось на мануфактуру ранейшыя цэны замоўчаны і па гэтаму ня відаць—зьніжаны тут цэны, ці не.

Калі я зашоў у коопэратыў і спытаў у комсамолкі-прыказчыцы, чаму няма ранейшай расцэнкі, яна адказала, што ня ведае, а пасьля дабавіла: «якая мая да гэтага справа».

Праведзенае скарачэньне штатаў у спажывецкім таварыстве дало таксама некаторую экономію.

М. Дрэйцар.

Гэтак бы даўно зрабілі.

(Фабрыка „Чырвоная Бярэзіна" Нова-Барысаў)

Да апошняга часу абеды ў нашай сталоўцы былі дрэнныя, а цэны дарагія (38 к.). Вельмі часта рабочыя скардзіліся на сталоўку, на яе парадкі, на дрэнные адносіны абслугоўваючага пэрсоналу.

Цяпер-жа, калі ўзьнята кампанія за зьніжэньне цэн, рабочыя (у асаблівасьці моладзь) пачалі «ківаць» на ўсе недахопы. У кожным нумары насьценгазэты даваўся матар'ял аб недахопах працы сталоўкі і буфэту.

К сёньняшняму дню мы бачым зусім, новае зьявішча: абеды значна палепшыліся і для сяброў коопэрацыі зьнізіліся на 5 кап.

С. Клопаў.

Як зьнізіла цэны М. І. К. А.

Менскае Інвалідное Коопэратыўнае Аб'яднаньне з 1-га студзеня зьнізіла цэны на суму 1782 руб. 71 кап., што складае 7,25 проц. да іх каштоўнасьці. У адносінах жа да ўсяго запасу тавараў М. І. К. А., гэта складае толькі 4 проц.

Зараз праводзіцца мэханізацыя швэйных майстэрняў М. І. К. А., што дасьць магчымасьць далейшага зьніжэньня цэн на гатовую адзежу.

Камхоз павінен будзе зьнізіць.

Высокая арэндная плата зьяўляецца вялікай перашкодай к правядзеньню ў жыцьцё дырэктыў аб зьніжэньні цэн. Камхоз зьдзірае надта вялізную арэндную плату за гандлёвыя і складачныя памяшканьні. Разьмеры іх кладуцца цяжкім грузам на нашы прадпрыемствы.

Камхоз змог-бы шмат зрабіць у справе зьніжэньня тарыфу за складачныя памяшканьні і тым самым у справе зьніжэньня цэн.

Але ён чакаў загадаў зьверху. І дачакаўся.

Вырашэньне гэтага пытаньня прызнана цяпер безадкладным. Наркамгандаль БССР хадайнічае перад ЭКОСО аб вызначэньні цьвёрдых арэндных ставак на складачныя памяшканьні.

Траба лічыць, што апэтыты камхозаўцаў будуць цяпер скарочаны.

Г.

Папраўка

У мінулым нумары нашай газэты ад 14 ліпеня на 1-ай староны было памылкова надрукавана: „Артыкул заг. гістпарту ЦК КПБ т. Сянкевіча". Трэба чытаць „Артыкул Заг. аддзелу друку ЦК КП(б)Б т. Сянкевіча".

Кніга аб зьдзеках у Заходняй Беларусі.

Інтэрпэляцыі беларускіх паслоў у Польскім Сойме

Зборнік дакумэнтаў аб польскіх катаваньнях і зьдзеках над сялянамі і рабочымі Зах. Беларусі

Белдзяржвыдавецтва, 1927 г.

Беларускім Дзяржаўным Выдавецтвам выпушчаны з друку „Інтэрпеляцыі беларускіх паслоў у польскім сойме 1922-1926 гэтага году". Гэты збор інтэрпеляцый заправуды названы ў прадмове „Крывавай Кнігай".

Адзін толькі паказьнік характару інтэрпэляцый ужо можа гаварыць аб зьмесьце. Тут мы маем: 1. Прасьледаваньні ў галіне народнае асьветы і школы; 2. Прасьледаваньні беларускай прэсы; 3. Гвалтоўная аграрная палітыка; 9. Асадніцтва; 10. Адміністрацыйныя непраўднасьці і прасьледваньні; 10. Індывідуальныя гвалты, арышты, зьдзекі і катаваньні; 11. Масавыя арышты, катаваньні і зьдзекі; 12. Катаваньні і гвалты ў турмах; 13. Паліцэйскія забойствы, бандытызм і тэрор.

Далей ідуць прасьледваньні грамадзкіх організацый, забарона і прасьледваньне беларускае мовы, зьдзекі жаўнэраў над насельніцтвам, зьдзекі і біцьцё дзяцей-вучняў.

Зьвяртаем асаблівую ўвагу чытача на пункты 10, 11, 12 і 13.

Катаваньні і зьдзекі, якія тут падаюцца ў афіцыйных дакумантах дужа напамінаюць часы інквізыцыі, часы сярэднявякоўя. І цікава тое, што эўропэйская прэса, якая падняла шалённую кампанію аб „Крывавым шале бальшавікоў" аб «чырвоным тэроры", у мэтах „маральнай падрыхтоўкі да вайны з СССР"—гэта самая туманная прэса а ні словам не заікнулася аб жудасных, нечалавечых зьдзеках у польскіх засьценках.

Чытаючы інтэрпэляцыі проста дзівішся таму зьвярынаму нацыяналізму, які пануе ў Польшчы сярод паноў, буржуазіі і іх прыхільнікаў. Перад начамі ўсяе „цывілізованае" Эўропы робіцца справа, накіраваная да фізычнага і маральнага зьнішчэньня цэлай нацыі.

Збор „Інтэрпэляцый" павінен стаць настольнай кнігай у кожнага рэдактара, у кожнага адказнага працаўніка. У кнізе ён знойдзе адказ і аб становішчы зямельнага пытаньня, і аб становішчы школы, коопэрацыі і г. д. у Заходняй Беларусі.

Да інтэрпэляцый дана цікавая прадмова, якая ў агульных рысах знаёміць чытача з тым, што выклікала захват Заходняй Беларусі імпэрыялістычнай Польшчай, у якіх умовах гэты захват адбыўся і якія агульныя варункі жыцьця ён стварыў.

„Інтэрпэляцыі" ў хуткім часе выходзяць і на расійскай мове. Цана кніжкі 1 руб. 25 кап., прымаючы пад увагу лік аркушаў і добрую паперу—невялікая.

А. Сянкевіч.

СУД.

17--гадовы ўзломшчык.

Яму толькі 17 год... Ня гледзячы на гэта, ён мае за сабою „багатае мінулае". Не адзін раз быў западозраны ў зладзействах. У гэтым годзе ўжо судзіўся адзін раз і адбыў кару. Знаёмы з усёй злачыннай спрэдзінай.

Ніхто ня ведае яго сапраўднага прозьвішча, ён іх мае два: Фэльдшаровіч і Позін. Няма ў яго і профэсіі, апрача профэсіі,—каго небудзь абкрасьці.

У цёмную вясеньнюю ноч 22 красавіка, ён, выняўшы шкло з вакна, пралез у дом № 3 па вул. Урыцкага к гр. Зенчанка. Было ўкрадзена шмат рэчаў.

Тое-ж самае здарылася ўначы 26 красавіка па вул. Карла Маркса ў хаце гр-кі Грышон: тут таксама была рука невядомага 17 гадовага.

14 ліпеня Народны Суд 1-га вучастку Менску разглядаў гэтую справу. Фэльдшаровіч-Позін прызнан віноўным у пакражах з узломам і прысуджан да аднаго году зьняваленьня з суровай ізоляцыяй.

Суд прыняўшы пад увагу соцыяльную апаснасьць абвінавачваемага рашыў:

Забараніць Фэльдшаровічу-Позіну, пасьля адбыцьця ім кары, пражываньне ў Менскай і Гомельскай акругах.

М. З—к.

Адказы чытачам

Эйдзінаву (№ 1034). Можаш паступіць у профшколу будаўнікоў. Там ёсьць аддзяленьне маляроў. Патрабуюцца веды пяці груп сямігодкі. Пішы па адрасу: Менск, вул. Энгельса, профшколе будаўнікоў.

Левінаву № (1035). Пры паступленьні ў Віцебскі Мастацкі Тэхнікум, трэба трымаць іспыты ў галіне маляваньня.

Рэлькіну № (1036). Пытаньне аб організацыі курсаў санітарак яшчэ вырашаецца. На прадпрыемствах маюцца гурткі санітарак.

Яму-ж (№ 1037). Пры паступленьні ў 8-мую клясу 9-ці годкі, вучань скончыўшы сямігодку, ад іспытаў асвабаняецца.

Кацу (№ 1038). Пытаньне аб організацыі курсаў авто-трактарыстаў яшчэ ня вырашана.

Славінскаму (№ 1039). Комсамолец, які рыхтуецца ў ВНУ, павінен дамовіцца з Райкомам аб аслабаненьні яго ад нагрузак.

Райком, калі знойдзе патрэбным, заўсёды пойдзе насустрэч.

Фэльдману (№ 1040). Пытаньне аб колькасьці асоб, якія будуць прыняты ў Віцебскі Электрамэханічны тэхнікум, 19 ліпеня будзе вырашацца ў Госпляне.—Веды для паступленьня неабходны ў аб'еме сямігодкі.

Гензэру (№ 1041). Адрас прафшколы мэталістых: Менск, вул. Валадарскага, 5.

Па шляху ад дзіцяці да дарослага

(Менскі дом груднога дзіцяці),

Дзіцё знайшлі ля ганку дому.

Яна ляжача завернутае ў пялёнкі і бясьсільна паводзячы маленькімі ручкамі плакала. На званок (на закону, маці, якая падкідвае дзіцё павінна пазваніць) выбегла санітарка дому, узяла яго і беражна занесла ў дом.

Там яго расхуталі ад брудных пялёнак, абмылі ў ванне, аглядзелі, зважылі, занесьлі ў асобны пакой, дзе ўсім колектывам дому далі яму імя, зарэгістраваўшы ў асобным лісту пад нумарам.

У доме жыве 110 чалавек дзяцей да аднагадовага росту.

Кожны з такіх маленькіх грамадзян ляжыць у чыстым ложку, накрыты цёплай коўдрай, чакаючы званка, які дае галоўны ўрач, ідучы па палатах. Дзеці так прызвычаіліся да званка, што адразу ведаюць, што пара сьнедаць.

А сьнеданьне ў іх простае. Адно і тое самае што дзень—малако.

І ніхто з іх не скардзіцца. Усё ляжаць спакойна ў сваіх калысках, паволі цягаючы з буталечак малако. Гэта, якія даросьлей. Крыху маладзейшыя (прыблізна да 4-5 месяцаў) мурлычуць як маленькія каты, цягнучы малако з грудзеў карміліц.

Сьнеданьне скончана. Дзяцей пераносяць у вялікі сад.

Там зроблены для іх амэрыканскія горкі, вялічкія каруселі і драбінкі.

Драбінкі зроблены для таго, каб дзеці прызвычаіліся хадзіць і ня былі „сядунамі".

І вось ходзіць такі аднагадовы „карапуз", трымаючыся за драбінку, а па яго твары адразу відаць, што яму цяжкавата, але „гонар даражэй усяго", ён трымае „фасон" перад сваімі таварышмі, якія ідуць за ім чарадой і сьмела даходзяць да канечнага пункту, да якога на наш лад адзін крок.

У садзе весела. Група дзяцей гуляе ў цацкі, іншыя ляжаць і загараюць на сонцы.

Праз гадзіну зноў падмацаваныя малаком, дзеці пасьля агляду галоўнага ўрача, ідуць класьціся спаць.

Вока ўрача заўважыла сярод дзяцей хворага. Лета найбольш спрыяючы час для дзіцячых хвароб і вось дзіцё захварэла.

Яго зараз-жа пераносяць у асобны пакой, дзе хворыя дзеці ляжаць у ложках, зусім ізаляваныя ад другіх хворых дзяцей шклянымі перагародкамі.

Там за імі наглядаюць санітаркі, якія ў асобныя карткі запісваюць праз кожную гадзіну тэмпэратуру і паводзіны хворага. Для дзяцей хворых ёсьць асобная кухня і асобны пэрсонал, які абслугоўвае іх.

Але вось дзіцё папраўілася. Неяк ня ўзнак прашоў год і яму настае чарга выйсьці з гэтага дому. Некаторых дзяцей, якім ужо больш году, перадаюць у дом для дзяцей старэйшага ўзросту, а іншых дзяцей аддаюць бязьдзетным людзям, жадаючым іх узяць. Так, напрыклад, у гэтым годзе дом груднога дзіцяці аддаў бязьдзетным рабочым, служачым і сялянам 35 дзяцей. Усе, узяўшыя дзяцей, атрымоўваюць кожны месяц па 20 рублёў дапамогі, а ўсе дзеці атрымоўваюць пасаг у выглядзе пялёнак, сукенак, цацак і г. д.

Дом груднога дзіцяці, як установа з'арганізаваўся даўно, яшчэ 30 год таму назад. Але раней гэты дом насіў назву—дому Анельчыкаў, бо дзякуючы недагляду за дзяцьмі, 99 процантаў дзяцей памірала ад розных хвароб.

Зараз дзякуючы ўмеламу кіраўніцтву і парадку ў дому і дзякуючы найвялікшай энэргіі галоўнага ўрача Альшванга у доме сьмяротнасьць пала да 7 проц. Лічба сама гаворыць за сябе. І зразумела. Дом вядзе вялікую працу, рыхтуючы з хворых, з слабенькіх дзяцей моцных і здаровых грамадзян. Для лячэньня сухотных і рахітных дзяцей за межамі была куплена кварцавая лямпа, гэтак званае горнае сонца.

У доме жыве, ў 45 пакоях, 110 дзяцей. Іншыя пакоі дому заняты пад неабходныя для працы дому памяшканьні, Тут і пральня, і ўмывальня, і цэнтральная малочная кухня, якая дастаўляе малако на ўвесь горад, зімні сад і інш.

Эд. І.

Адказныя рэдактары: А. БАРАНЬНІКАЎ. А. КУРЦІК.

Галоўлітбел № 24867 Менск, 2 друкарня БДВ.